

Folketingets Erhvervsudvalg
Folketinget – Christiansborg

Finansministeren
Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
DK-1218 København K
Tlf. (+45) 33 92 33 33
Fax (+45) 33 32 80 30
E-post fm@fm.dk

Hermed fremsendes i 70 eksemplarer en skriftlig redegørelse for de punkter på dagsordenen for rådsmødet (ECOFIN) den 7. december 2004, som er relevante for Folketingets Erhvervsudvalg.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Foreløbig oversigt over rådsmødet (ECOFIN) den 7. december 2004

1. (Evt.) Stabilitets- og Vækstpagten – Statistik for offentlige finanser i Grækenland
2. Kommissionens og ECB's konvergensrapporter for 2004
3. De finansielle perspektiver 2007-2013
4. Finansielle tjenesteydelser
 - a) Direktiv om kapitalkrav til kreditinstitutter og investeringsselskaber (Basel II)
 - b) Direktiv om lovpligtig revision af årsregnskaber og koncernregnskaber
 - c) (Evt.) Finansiell regulering, tilsyn og stabilitet
5. Bekæmpelse af terrorisme/hvidvaskning
 - a) EU's strategi
 - b) Direktiv om hvidvaskning af penge
6. Kommissionens rapport vedrørende alkoholafgifter
7. Moms
 - a) Direktiv om nedsat moms
 - b) Direktiv om grænseoverskridende salg af tjenesteydelser til erhvervs kunder
 - c) (Evt.) Generalisering af momsundtagelser
8. Rapport fra adfærdskodeksgruppen (**a-punkt**)
9. Direktiv om fusionsskat
10. Bedre regulering – opfølgning på fælles initiativ om reform af reguleringen
11. Forlængelse af mandat for EU Joint Transfer Pricing Forum (**a-punkt**)

Der fremsendes dokumenter vedrørende følgende dagsordenspunkter, der skønnes at vedrøre Erhvervsudvalgets ansvarsområde:

4. Finansielle tjenesteydelser

- a) Direktiv om kapitalkrav til kreditinstitutter og investeringsselskaber (Basel II)
- b) Direktiv om lovpligtig revision af årsregnskaber og koncernregnskaber
- c) Finansiell regulering, tilsyn og stabilitet

5. Bekæmpelse af terrorisme/hvidvaskning

- a) EU's strategi
- b) Direktiv om hvidvaskning af penge

10. Bedre regulering – opfølgning på fælles initiativ om reform af reguleringen

**Dagsordenspunkt 4 a): Finansielle tjenesteydelser –
 Direktiv om kapitalkrav til kreditinstitutter og
 investeringsselskaber (Basel II)**

Basel II – Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/12/EF (Kreditinstitutdirektivet) og direktiv 93/6/EF om kapitalkrav til kreditinstitutter og investeringsselskaber, KOM(2004) 486

Baggrund

Forslaget, der er fremsat 14. juli 2004, ændrer de nuværende direktiver om nødvendigt kapitalgrundlag for kreditinstitutter, fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber.

Direktivforslaget indgår som en del af den finansielle handlingsplan fra 1998. Direktivet foreslås gennemført i national lovgivning inden udgangen af 2006 dog med ikrafttrædelse den 1. januar 2008 for så vidt angår anvendelse af de mest avancerede metoder til opgørelse af kreditrisiko og operationel risiko.

Baggrunden for forslaget er at fastlægge størrelsen af den kapital, pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber skal afsætte for at dække deres risici, således at kapitalkravene i højere grad end i dag afspejler de faktiske risici, som institutterne påtager sig.

Siden 1999 har Finanstilsynet i samarbejde med Økonomi- og Erhvervsministeriets departement og Nationalbanken gennemført en indgående behandling af udkast til reglerne fra henholdsvis Basel Komitéen og Kommissionen. Det har bl.a. indebåret fire høringsrunder, hvor også andre interessenter har haft mulighed for at afgive bemærkninger. Ligeledes er arbejdet med forslaget flere gange blevet drøftet i EU-Specialudvalget for den finansielle sektor.

Endvidere har danske banker, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber i samarbejde med tilsynet deltaget i prøveberegninger foranlediget af henholdsvis Basel Komitéen og Kommissionen.

Retsgrundlag

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktatens artikel 47(2) og skal vedtages efter proceduren om fælles beslutningstagning i artikel 251.

Indhold

Nedenfor gennemgås af overskuelighedshensyn kun de væsentligste indholdsmæssige ændringer.

Nedenstående figur illustrerer den overordnede struktur i forslaget, som består af tre såkaldte søjler.

Søjle 1 - Minimumskapital	Søjle 2 - Tilsynsproces	Søjle 3 - Markedsdisciplin
<i>Krav til kreditrisiko</i> <ul style="list-style-type: none"> - Standardmetoden - Grundlæggende intern rating metode - Avanceret intern rating metode <i>Krav til markedsrisiko</i> <ul style="list-style-type: none"> - Standardmetode - Intern model <i>Krav til operationel risiko</i> <ul style="list-style-type: none"> - Basis indikator - Standardiseret metode - Avanceret målemetode 	Krav til tilsynets vurdering af instituttets egen opgørelse af kapitalbehov og mulighed for at fastsætte supplerende kapitalkrav.	Krav til institutternes offentliggørelse af deres risikoprofil.

Direktiv 2000/12/EF

Direktivet indeholder i art. 4 en række nye definitioner. Hovedparten er af mere teknisk karakter, mens en enkelt definerer en ny risikokategori, som kreditinstitutterne skal tage højde for:

Definition nr. 22 definerer begrebet operationel risiko, som risikoen for tab, der følger af utilstrækkelige eller fejlagtige interne processer, menneskelige, eller systemmæssige fejl eller eksterne begivenheder.

Artikel 68-74: Anvendelsesområdet

Kreditinstitutter skal løbende holde tilstrækkelig kapital samt regelmæssigt informere om kapitalgrundlaget. Artiklerne specificerer, hvordan krav fastsættes, hvis kreditinstituttet er en del af en koncern.

Artikel 75: Minimumskravene til solvens

Minimumskravene er opbygget af krav til kreditrisiko (dvs. risikoen for at lide tab som følge af at modparten misligholder sine betalingsforpligtigelser), krav til markedsrisiko (dvs. risikoen for at lide tab som følge af bevægelser i markedspriserne fx. renter, valuta- eller aktiemarkedskurser) samt krav til operationel risiko, *jf. ovenfor*.

Artikler 76-101: Minimumskrav for kreditrisiko

Der foreslås indført to forskellige metoder til opgørelse af kapitalkrav til kreditrisiko. Standardmetoden og Intern rating-metoden.

Artikel 78-83: Standardmetoden

Standardmetoden bygger på de eksisterende regler og er samtidig den simpleste metode til opgørelse af kreditrisiko. Der foretages en opdeling af instituttets aktiver og ikke-balanceførte poster i et afgrænset antal risikoklasser med tilhørende risikovægte, og kapitalkravet beregnes på baggrund af risikovægtningen af disse. I forhold til de nuværende regler er antallet af risikoklasser udvidet, og definitionen af visse risikoklasser er ændret eller præciseret.

Artikel 84-89: Intern rating-metoden

Institutterne får mulighed for at søge om tilladelse til selv at opgøre forskellige risikofaktorer, som indgår i beregningen af kapitalkravet, hvorved de i højere grad kan tilnærme deres kapitalkrav til den faktiske risiko, de udsætter sig for. Der er opstillet to forskellige intern rating-metoder. I den mest simple af disse skal instituttet selv opgøre sandsynligheden for at låntager misligholder lånet (probability of default, PD), mens de øvrige risikofaktorer er bestemt i direktivet. I den mere avancerede metode skal institutterne også opgøre en række andre faktorer, såsom tabet hvis låntager misligholder (loss given default, LGD), hvor stort et udestående, der vil være tale om på tidspunktet for misligholdelse (exposure at default, EAD) samt løbetiden (maturity, M).

Artikel 90-93: Risikoreduktion

I direktivet er lagt til grund, at i visse tilfælde kan det være rimeligt at justere ovenstående beregninger af kapitalkrav for at tage højde for, hvis kreditinstituttet har foretaget risikoreducerende tiltag. Risikoreducerende tiltag kan være sikkerhedsstillelse, garantier og kreditderivater. Der findes forskellige metoder af varierende kompleksitet til at opgøre effekten af sikkerheder.

Artikel 102-105: Minimumskrav for operationel risiko

Der fastsættes tre metoder til opgørelse af krav for operationel risiko.

Artikel 102: Kapitalkrav fra operationel risiko

Kreditinstitutter skal holde egenkapital til dækning af operationelle risici. Der eksisterer forskellige metoder til opgørelse af kapitalkravet, og tilsynsmyndighederne kan tillade kombinationer af metoderne.

Artikel 103: Basisindikatormetoden

Artiklen fastsætter hvorledes kapitalkravet for operationel risiko opgøres efter den mest basale metode, basisindikatormetoden. Kapitalkravet er en procentdel af en

indikator, som er defineret i anneks X, del 1.

Artikel 104: Standardmetoden

Artiklen fastsætter kapitalkrav for operationel risiko efter standardmetoden, som er lidt mere krævende end basisindikatormetoden. Kreditinstitutter kan anvende standardmetoden, hvis de opfylder bestemte kriterier, som er fastlagt i anneks X, del 2. Under standardmetoden inddeles de forretningsmæssige aktiviteter i et antal forretningsområder.

Artikel 105: Den avancerede målemetode

Artiklen indeholder regler om opgørelse af kapitalkrav for operationel risiko efter den avancerede målemetode, som er baseret på interne systemer for opgørelse af risikoen, forudsat tilsynsmyndighedernes skriftlige godkendelse af modellen. Kreditinstitutter kan kvalificere sig til den avancerede målemetode, hvis de opfylder bestemte kriterier.

Artikel 123: Solvensbehovproces

Artiklen indeholder krav om, at kreditinstitutter skal have en solvensbehovproces. Det betyder, at kreditinstitutterne skal foretage en løbende vurdering af behovet for nødvendig kapital til dækning af deres risikoprofil.

Artikel 124: Tilsynsevalueringsproces

Artiklen indeholder krav om, at tilsynsmyndigheder skal gennemgå og evaluere kreditinstitutternes risikostyring, solvensbehovproces og risikoprofil. Resultatet af gennemgangen skal føre til en bedømmelse af, om kreditinstitutters kapitalgrundlag står mål med risikoprofilen.

Den tilsynsmæssige gennemgang og evaluering skal omfatte en række tekniske kriterier, der er nærmere anført i anneks XI.

Artikler 125-134: Tilsyn på et konsolideret grundlag

Artiklerne 125-134 fastslår, hvilket land der skal føre tilsyn, og fordelingen af opgaver hermed. Der er en stigende grad af grænseoverskridende aktiviteter indenfor EU, og der er en stigende centralisering af risikostyringen i koncernerne. Det stiller krav til koordination, kommunikation og samarbejde mellem tilsynsmyndigheder over landegrænserne. Opgaverne for tilsynsmyndigheden med ansvar for tilsynet på et konsolideret grundlag udvides.

Artikel 125: Ansvarlig tilsynsmyndighed

Artiklen er en delvis omarbejdning af en eksisterende artikel. Det konsoliderede tilsyn udøves af myndigheden, der har givet tilladelsen til et moderkreditinstitut i et

medlemsland eller i EU.

Artikel 129: Opgaver for tilsynsmyndigheden med ansvar for tilsyn på et konsolideret grundlag
Den ansvarlige myndighed for det konsoliderede tilsyn skal udføre følgende opgaver:

- a) Påse overholdelse af kravene i artiklerne 71 [henviser til minimumskrav for kredit, markeds og operationelle risici; til institutternes solvensbehovproces; til krav om store engagementer], 72(1) og 72(2) [krav til offentliggørelse], 73(3) [organisatoriske krav].
- b) Koordination af indsamling og udbredelse af information. Det skal ske både løbende og i krise-situationer.
- c) Planlægning og koordination af tilsynsaktiviteter. Det skal ske både løbende og i krise-situationer. Opgaven indeholder aktiviteter i relation til artikel 124 [tilsynsevaluering] i samarbejde med involverede tilsynsmyndigheder og i relation til artiklerne 43 [fillialkontrol af værtslandet] og 141 [udveksling af oplysninger over grænserne i forbindelse med kontrol].

Artikel 129(2): Godkendelse af modeller

Når ansøgning om at modtage godkendelse til at benytte avancerede modeller for opgørelse af kreditrisici [art 84(1) og 87(9)] og operationelle risici (art.105) er indsendt for en koncern, skal berørte tilsynsmyndigheder samarbejde og under fuld konsultation bestemme om, der kan gives de fornødne godkendelser. Hertil kommer, at tilsynsmyndighederne skal bestemme nærmere vilkår og betingelser, som en godkendelse er undergivet.

Ansøgningen sendes til tilsynsmyndigheden med ansvar for det konsoliderede tilsyn. Som udgangspunkt meddeler tilsynsmyndighederne en fælles beslutning. I fravær af en fælles beslutning inden for 6 måneder skal den tilsynsmyndighed, der har ansvaret for det konsoliderede tilsyn, træffe en beslutning. Finanstilsynet i Danmark er forpligtet til at respektere en eventuel beslutning truffet af en tilsynsmyndighed i en anden medlemsstat, der i givet fald vil vedrøre både koncernen og de enkelte virksomheder i koncernen. Artiklen betoner dog samtidig vigtigheden af, at de involverede tilsynsmyndigheder som udgangspunkt når til enighed om en fælles beslutning.

Baggrunden for bestemmelsen er et ønske fra en række finansielle virksomheder (danske såvel som udenlandske) om at kunne være sikker på, at denne type beslutninger er ens for den koncern, der ønsker godkendelsen, uanset hvor og hvordan virksomhederne er etableret i EU/EØS.

Artikel 136: Minimumsliste for tilsynsmæssige indgreb

Artiklen fastsætter, at tilsynsmyndigheden skal gribe ind, når kravene i direktivet ikke er opfyldt. Artiklen vil harmonisere tilsynsmyndighedernes indgrebsbeføjelser, således at utilstrækkeligheder i kreditinstitutter kan behandles med samme midler.

Indgrebsmulighederne består som minimum af:

- a) krav om øget kapital ud over minimumskravene,
- b) krav om styrkelse af administration og kontroller samt solvensbehovproces,
- c) krav om anvendelse af specifik hensættelsespolitik eller risikovægtning af aktiver i kapitaldækningsøjemed,
- d) krav om restriktioner i forretningsaktivitet mm.,
- e) krav om reduktion af risici.

Vedtagelse af disse tilsynsindgreb skal være undergivet tjenstlig tavshedspligt og begrænsninger i udveksling af oplysninger, jf. den tidligere artikel 30 i direktiv 2000/12.

Et krav om øget kapital ud over minimumskravene skal pålægges kreditinstitutter, som har utilstrækkelige kapitalgrundlag i relation til risikostyring og risikoprofil, og hvor det er usandsynligt, at anvendelsen af andre indgreb kan genoprette kapitalgrundlaget inden for et passende tidsrum.

Artikel 145-149: Markedsdisciplin

Bestemmelserne i artiklerne 145-149 afspejler den tredje søjle i Basel II aftalen om markedsdisciplin. Bestemmelserne skal øge interessenters indsigt i institutters kapitalgrundlag og risikoprofil, således at interessenter kan foretage en vurdering af institutters kapitaltilstrækkelighed.

Bestemmelserne fastlægger, at kreditinstitutter skal tilvejebringe informationen til offentligheden. I videst mulige omfang skal informationen tilgå offentligheden, forudsat informationen er væsentlig, ikke-fortrolig og ikke-konkurrenceskadende, jf. kriterierne i artikel 146 med tilhørende bilag. Mindst en gang årligt skal der tilgå information til offentligheden forudsat, at tilsynsmyndighederne ikke fastsætter skærpede krav, jf. artikel 149.

Artikel 150: Komitologi-procedure

Markedsudviklingen kan medføre behov for hurtige ændringer af direktivet. Med henblik på at sikre et fleksibelt direktiv skelner man mellem kerneregler og tekniske regler. De tekniske regler er omfattet af gennemførselsbestemmelser, der er underlagt komitologi-procedure. De tekniske regler fremgår hovedsagligt i annekserne til direktivet.

Artikel 152-160: Overgangsordninger og ikrafttræden

Direktivet indeholder overgangsordninger på en række detailområder. Nedenfor beskrives alene de overgangsordninger, som vurderes at have overordnet betydning.

Artikel 152:

I henhold til artikel 152 vil der i de første tre år efter implementeringen af de nye kapitaldækningsregler være en nedre grænse for, hvor meget basiskapitalen kan reduceres for institutter, der anvender den interne rating-metode til opgørelse af kreditrisiko eller den avancerede målemetode til opgørelse af operationelle risici. I denne periode skal institutterne både opføre kapitalkravet efter de nuværende regler og efter de nye regler.

Artikel 157:

Medlemslandene skal indføre direktivets nye bestemmelser i national lovgivning senest 31. december 2006 og med virkning fra denne dato. Bestemmelserne vedrørende den avancerede intern rating-metode (kreditrisiko) og den avancerede målemetode (operationel risiko) skal dog først træde i kraft fra 1. januar 2008.

Direktiv 93/6/EØF

Ændringer til direktivet relaterer sig hovedsagligt til at ensrette behandlingen af investeringsselskaber til behandlingen af kreditinstitutter.

Artikel 20: Kapitalkrav til dækning af risici for investeringsselskaber

Artiklen fastsætter som udgangspunkt, at investeringsselskaber er underlagt samme krav til bl.a. minimumskapital som kreditinstitutter. Der er dog indført to undtagelser, som forudsætter myndighedernes godkendelse. Baggrunden er, at det har vist sig, at visse typer investeringsselskaber vil kunne få betydelige stigninger i kapitalkravet. Undtagelserne gælder for selskaber, som kun udfører bestemte nærmere afgrænsede ydelser.

Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse om forslaget.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at skabelsen af det indre marked, hvor indskyderne nyder beskyttelse, og hvor beslægtede institutter kan konkurrere på rimelige, ensartede vilkår, er mål, som kræver, at der indføres mindste fælles reguleringsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber, uanset hvor i Fællesskabet disse har fået tilladelse.

Eftersom målene bedre kan gennemføres på fællesskabsplan, kan Fællesskabet i

overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet i henhold til Traktatens artikel 5 vedtage bestemmelser herom. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i henhold til samme artikel, er regeringen enig i, at dette direktiv ikke går længere end nødvendigt for at nå disse mål.

Gældende dansk ret

Direktivforslagets område er reguleret i lov om finansiell virksomhed med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger.

Høring

Direktivforslaget er sendt i offentlig høring på Finanstilsynets hjemmeside.

I forbindelse med Kommissionens fremlæggelse af den engelske udgave af direktivforslaget den 14. juli 2004 blev forslaget sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Advokatrådet, Amsrådsforeningen, Finansrådet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Handel og Service, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Dansk Landbrug, Finansforbundet, Forbrugerrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Håndværksrådet, Kommunernes Landsforening, Københavns Fondsbørs A/S, Landbrugsrådet, Værdipapircentralen A/S, Investeringsforeningsrådet, Realkreditrådet, Danmarks Rederiforening, Dansk Industri, Dansk Aktionærforening, Advokatsamfundet og Skibskreditfonden.

Følgende myndigheder og organisationer har meddelt, at man ikke har bemærkninger til forslaget: Advokatrådet, Forsikring og Pension, samt InvesteringsForeningsRådet.

Følgende myndigheder og organisationer har fremsendt bemærkninger til forslaget: Dansk Industri, Realkreditrådet og Finansrådet.

Generelle bemærkninger

Dansk Industri (DI) finder det afgørende, at der skabes klarhed over, hvilke følger forslaget vil have for finansieringsmulighederne for dansk erhvervsliv, og DI opfordrer til, at den parlamentariske behandling i Danmark kommer til at finde sted på et så oplyst grundlag som muligt. DI er opmærksom på, at der på Kommissionens initiativ er gennemført en undersøgelse heraf særligt med henblik på mindre og mellemstore virksomheder. DI anfører, at det gennemførte studie efter DI's opfattelse ikke fuldt ud giver mulighed for at danne sig et billede af konsekvenserne, som forslaget vil få for danske forhold.

Bemærkninger til artikel 68 i direktiv 2000/12

Finansrådet (FR) finder, at anvendelsesområdet for søjle 2 bør være på øverste niveau i koncernen. Anvendelsen på det enkelte institut kan således medvirke til dobbeltdækning af de risici, der findes på koncernniveau. Det forhold, at et kreditinstitut har organiseret sig i flere datterselskaber, for eksempel for at opfylde legale krav (f.eks. realkreditselskab) bør ikke medføre at det samlede kapitalkrav bliver større, end hvis det var organiseret i én juridisk enhed. Særlige risici i enkelselskaber bør derfor under hensyn til fx en diversifikations betragtning kunne være med til at begrænse andre risici enten i moderselskabet eller andre datterselskaber, for eksempel vil koncentrationsrisiko kunne være meget forskellig på institut og koncernniveau. Ved anvendelsen på koncernniveau opnås således størst mulig overensstemmelse med de faktiske risici samt fokus på forretningsområder i stedet for den specifikke legale enhed. Endeligt vil det naturligvis være en administrativ byrde at skulle udføre en søjle 2 proces med tilsynsmyndigheden, og eventuelt revision, i det enkelte institut. FR finder, at en løsning, hvor der stilles søjle 2 krav til virksomheden på øverste konsolideret niveau i den enkelte medlemsstat, vil sikre en passende balance mellem tilsynsmyndighedernes ansvarsområde og styringen af koncernen. En tilstrækkelig fordeling af kapitalen for koncernen må i sådanne tilfælde kunne sikres på andre og bedre måder end ved at stille krav om en separat søjle 2 proces til det enkelte institut.

Bemærkninger til artikel 123 i direktiv 2000/12

Finansrådet har bemærkninger til artikel 123 angående anvendelsesområdet. Der henvises til bemærkningerne til artikel 68.

Bemærkninger til artikel 129 i direktiv 2000/12

Realkreditrådet har forståelse for Finanstilsynets synspunkt om, at ansvar og beføjelser skal følges ad, men finder at direktivets artikel 129 har en passende udformning.

Finansrådet har en vis forståelse for, at Finanstilsynet mener, at ansvar og beføjelser må følges ad. Samtidig mener Finansrådet dog, at det vil være overordentligt byrdefuldt for internationale finansielle koncerner, såfremt de skal gennem flere separate godkendelsesprocesser af IRB/AMA modeller og dermed risikerer at stå over for forskellige krav fra forskellige myndigheder til ratingsystem mv. I koncerner organiseres risikostyringen typisk for koncernen som en enhed, og stilles der forskellige nationale krav, risikerer disse at påvirke risikostyringsprocessen negativt.

Finansrådet mener, at en model, hvor de enkelte medlemsstaters

tilsynsmyndigheder i fællesskab træffer en afgørelse om godkendelse, og hvor ansvaret for godkendelsen overgår til myndigheden med ansvaret for det konsoliderede tilsyn, hvis der ikke opnås enighed, er en fornuftig afvejning af de hensyn, der nødvendigvis må tages til såvel nationale tilsynsmyndigheder som de internationale koncerner.

Derudover mener Finansrådet, at det ville være positivt for tilsynskonvergen, at nationale tilsynsmyndigheder i højere grad bliver forpligtet til at arbejde sammen om godkendelse af modeller mv.

Bemærkning til artikel 136 i direktiv 2000/12

Realkreditrådet (RR) har bemærket, at i direktivforslaget er der givet tilsynet mulighed for at stille krav til instituttets hensættelsespolitik. RR ser dette som en ny bestemmelse, der vanskeligt synes at kunne være foreneligt med IAS-regnskabsreglerne, hvori de nærmere hensættelsesregler i regnskabsmæssig sammenhæng er fastsat.

Finansrådet finder, at det bør sikres, at kapitalkravet til enhver tid følger de aktiver, som tilsynet mener er grundlaget for det øgede kapitalkrav, og at kravet bør begrundes af konkrete værdiopgørelser i beløb eller procent. Samtidigt bør tilsynsmyndighedens reaktion på sølje 2 processen ikke automatisk være et ekstra kapitalkrav. Der eksisterer således mange andre reaktionsmuligheder herunder for eksempel et krav om handling inden for et bestemt tidsrum.

Bemærkninger til annekset VI i direktiv 2000/12

Paragraf 65-68 i anneksets del 1 indeholder en definition af den særlige risikokategori ”covered bonds”, som er obligationer med pant i særligt sikre aktiver.

Lån med pant i ejendomme til beboelse kan anvendes til sikkerhed, hvis lånet sammen med foranstillede lån højst udgør 80 pct. af ejendommens værdi (dvs. loan-to-value, LTV, udgør højst 80 pct.).

Lån med pant i erhvervsejendomme kan anvendes til sikkerhed, hvis LTV højst udgør 60 pct. Dog kan lån med en LTV på op til 70 pct. anvendes, hvis der er en sikkerhedsmæssig overdækning, således at den samlede værdi af sikkerhederne overstiger obligationernes nominelle værdi med mindst 10 pct.

Realkreditrådet finder, at det er meget væsentligt, at kravene til lånegrænser kun skal være opfyldt på belåningstidspunktet, og at dette bør fremgå af direktivet. Realkreditrådet henviser til tidligere danske høringsvar. Heri er der argumenteret for, at det vil gøre obligationsmarkedet unødigt kompliceret, hvis obligationerne kan

skifte status ved prisfald på ejendomsmarkedet. Desuden er der argumenteret for, at det grundlæggende princip bag fastsættelse af lånegrænser netop er at beskytte mod fald i ejendomspriserne.

Realkreditrådet finder også, at ovenstående krav til sikkerhedsmæssig overdækning (når LTV for erhvervsjendomme er mellem 60 pct. og 70 pct.) alene skal gælde for den del af lånet, der ligger udover den fastsatte lånegrænse. Dette bør ligeledes fremgå af direktivet. Realkreditrådet henviser til tidligere danske høringssvar. Heri er der argumenteret for, at det er meget restriktivt, hvis der gælder et krav om 10 pct. sikkerhedsmæssig overdækning, hvis LTV marginalt overstiger 60 pct. Der vil desuden være tale om en meget stor forskel i kapitalkravet afhængigt af, om LTV er lige under eller lige over 60 pct.

Realkreditrådet finder videre, at kapitalkravet skal fastlægges på basis af ratingen af udstedelsen og ikke af udstederen.

Bemærkninger til annekts VII i direktiv 2000/12

Under den interne rating-metode er der tre kategorier af privatkunder, hvoraf kategorien "Qualifying revolving retail exposures" (QRRE) får en særligt lempelig kapitalmæssig behandling. QRRE er bl.a. defineret som kreditter, hvor kunden frit kan forøge eller nedbringe sit udestående op til en fastsat grænse. Denne definition passer umiddelbart på traditionelle danske kassekreditter. Det er imidlertid også et krav, at kreditterne skal være usikrede. Ofte vil en dansk kunde dog stille sikkerhed for hele sit mellemværende. Et andet vigtigt krav for behandling som QRRE er, at tabene på disse kreditter skal have lav volatilitet i forhold til de gennemsnitlige tab på kreditterne.

Finansrådet finder, at Danmark skal arbejde for, at typiske danske kassekreditter kommer til at falde ind under den særlige kategori af privatkundeengagementer, der benævnes "Qualifying revolving retail exposures", QRRE. Finansrådet finder, at det ikke er i overensstemmelse med risikobetragtninger, hvis kassekreditter, såfremt der er etableret en eller anden form for sikkerhed, skal have en større vægt, når kapitalkravet skal beregnes.

Bemærkninger til annekts VIII i direktiv 2000/12

Det fremgår af anneksets del 2, paragraf 6, at værdipapirer udstedt af låntageren selv ikke kan anerkendes som sikkerhed.

Realkreditrådet finder, at et kreditinstituts egne udstedte "covered bonds" som sikkerhed for repoer skal kunne betragtes som risikoreducerende. Realkreditrådet henviser til tidligere danske høringssvar. Heri er der argumenteret for, at et

kreditinstituts egne udstedte "covered bonds" skal kunne betragtes som risikoreducerende, fordi obligationsejerne har krav på de aktiver, der er stillet til sikkerhed for obligationerne. Realkreditrådet har også peget på, at den kapitaldækningsmæssige behandling af egne udstedte "covered bonds" kan have betydning for pengemarkedets likviditet.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Gennemførelsen af forslaget vil medføre betydelige ændringer i kapitel 10 og 12 i lov om finansiel virksomhed og kapitaldækningsbekendtgørelsen.

Finanstilsynet er blevet bevilliget ekstra ressourcer til arbejdet med Basel II. Det drejer sig om 2,3 mio. kr. i 2004 (svarende til 3,5 årsværk) og fra 2005 3,6 mio. kr. (svarende til 5,5 årsværk).

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der er på foranledning af EU-Kommissionen foretaget forskellige analyser af effekterne af direktivforslaget, herunder en rapport fra PricewaterhouseCoopers (PWC). Disse studier er tilgængelige på internetadressen:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/regcapital/index_en.htm

Minimumskapitalkrav:

Beregninger foretaget på foranledning af EU-Kommissionen i 2002 indikerer, at direktivforslaget vil bevirke et gennemsnitligt fald i minimumskapitalkravene til penge- og realkreditinstitutter i EU på ca. 7 pct.

De institutter, der formentligt først og fremmest vil få væsentlige fald i minimumskapitalkravene, er de institutter, der vil anvende intern rating-metoden, og som har en stor andel af udlån til små og mellemstore virksomheder og privatkunder, herunder udlån med pant i beboelsesejendomme.

Danske penge- og realkreditinstitutter, der vil anvende intern rating-metoden, vil sandsynligvis gennemsnitligt få væsentlige fald i minimumskapitalkravene. Det skyldes først og fremmest, at realkreditbelåning, udlån til små og mellemstore virksomheder og udlån til privatkunder som helhed udgør en forholdsvis stor andel af udlånsmassen i den danske penge- og realkreditinstitutsektor.

Det er usikkert, om danske penge- og realkreditinstitutter, der vil anvende standardmetoden, samlet set vil få en reduktion eller en stigning i minimumskapitalkravene i forhold til de gældende regler. Det skyldes, at et formentlig for disse institutter mindre fald i minimumskapitalkravene til at dække kreditrisici skal sammenholdes med en forøgelse i minimumskapitalkravene til at

dække operationelle risici.

Små og mellemstore virksomheders finansieringsmuligheder og finansieringsomkostninger:

Ifølge rapporten fra PWC vil direktivforslaget generelt ikke have den store effekt på små og mellemstore virksomheders finansieringsmuligheder og finansieringsomkostninger. Usikkerheden overfor direktivforslaget fra små og mellemstore virksomheder skyldes ifølge rapporten bl.a. manglende information om institutternes ratingsystemer, og hvorledes de vil blive anvendt.

Konkurrenceforhold:

I rapporten fra PWC vurderes direktivforslaget ikke at være til særlig gavn for store europæiske penge og realkreditinstitutter i forhold til mindre institutter.

For så vidt angår danske forhold vurderes det ikke, at direktivforslaget vil have væsentlige konkurrencemæssige effekter på penge- og realkreditinstitutter i Danmark. De institutter, der anvender intern rating-metoden, som sandsynligvis vil være de større institutter, vil formentlig få et lavere minimumskapitalkrav end de institutter, der anvender standardmetoden. Dette er en af hensigterne med direktivforslaget, at tilskynde til, at institutterne anvender avancerede metoder, der mere præcist kan fastlægge, om institutterne har tilstrækkelig kapital til at dække deres risici. Men kapitalforhold er kun en af mange faktorer, der har betydning for konkurrenceforhold imellem finansielle institutioner. Ydermere har de fleste mindre institutter i dag en solvensprocent, der ligger betydeligt over minimumskravet, hvilket betyder, at disse institutter i praksis ikke vil blive påvirket af en eventuel mindre stigning i solvenskravet.

Makroøkonomiske forhold:

Rapporten fra PWC argumenterer for, at direktivforslaget generelt vil bevirke en forbedret risikostyring i penge- og realkreditinstitutter og derved vil forøge den finansielle stabilitet. Rapportens konklusioner skal ses ud fra en gennemsnitsbetragtning for EU.

Med hensyn til effekten af direktivforslaget på makroøkonomiske variable kan lavere kapitalkrav bevirke lavere låneomkostninger for virksomheder, uden at den finansielle stabilitet forringes, hvilket på kan medvirke til højere økonomisk vækst.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har modtaget grundnotatet 25. november 2004.

**Dagsordenspunkt 4 b): Finansielle tjenesteydelser –
Direktiv om lovpligtig revision af årsregnskaber og
koncernregnskaber**

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om lovpligtig revision af årsregnskaber og koncernregnskaber og om ændring af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF - KOM(2004) 177 endelig

Resumé

Forslagets formål er at styrke den lovpligtige revision i EU samt at forebygge regnskabskandaler og dermed medvirke til at styrke troværdigheden og tilliden til selskabers regnskaber.

Revision styrkes ved indførelse af bestemmelser om etik og tavshedspligt, uafhængighed, anvendelse af de internationale revisionsstandarder, kvalitetskontrol, regler om undersøgelse og sanktionering af revisorer og revisionsvirksomheder samt indførelse af et offentligt tilsyn med revisorer og revisionsvirksomheder. En række af disse regler er en implementering af Kommissionens henstillinger om henholdsvis kvalitetskontrol og revisors uafhængighed. Herudover foreslås regler om samarbejde mellem medlemsstaterne ved tilsynet med revisorerne og revisionsvirksomhederne, samt for samarbejde med myndigheder udenfor EU.

Danmark vedtog i 2003 en ny revisorlov, der bl.a. implementerede henstillingerne om kvalitetskontrol og revisors uafhængighed. Der er således allerede taget højde for en række af forslagens regler i dansk lovgivning. Forslaget vil dog kræve ændringer i dansk lovgivning. Det gælder bl.a. i ejer- og ledelsesreglerne, anvendelse af internationale revisionsstandarder, krav om revisions-komitéer i virksomheder af særlig offentlig interesse, kvalitetskontrol og tilsyn samt for samarbejde med myndigheder i og udenfor EU.

Baggrund

Kommissionen fremsatte den 16. marts 2004 et forslag til direktiv om lovpligtig revision af årsregnskaber og koncernregnskaber (modernisering af 8. dir.) samt ændring af Rådets direktiver 78/660/EØF og 83/349/EØF – KOM(2004) 177 endelig udgave. Forslaget fremsættes med hjemmel i artikel 44, stk. 2, litra g) i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Forslaget – der skal behandles i henhold til Traktatens artikel 251 om Rådets og Europa-Parlamentets fælles beslutningstagen – kræver for vedtagelse tilslutning fra et kvalificeret flertal af Rådets medlemmer.

Forslaget skal bl.a. ses på baggrund af de regnskabskandaler, der har fundet sted i

både USA og indenfor EU, og som har understreget, at den lovpligtige revision er et vigtigt element til at sikre troværdighed og pålidelighed om selskabers årsregnskaber. Forslaget er et af initiativerne i Kommissionens meddelelse fra maj 2003 om ”Styrkelse af den lovpligtige revision i EU”. Forslaget skal også ses i sammenhæng med forordningen om anvendelse af internationale regnskabsstandarder og styrket regnskabskontrol for børsnoterede virksomheder.

Indhold

Formålet er at styrke den lovpligtige revision i EU samt forebygge regnskabskandaler og dermed medvirke til at styrke tilliden til selskabers regnskaber. Forslaget omfatter:

Godkendelse, efteruddannelse og gensidig anerkendelse

Gældende regler om godkendelse af revisorer videreføres i hovedtræk. Ejer- og ledelseskravene i revisionsvirksomheder liberaliseres, så revisorer eller revisionsvirksomheder kan eje eller sidde i ledelsen for revisionsvirksomheder i andre medlemsstater. Som noget nyt indføres tvungen efteruddannelse af revisorer, og en godkendt revisor skal bestå en egnethedsprøve for at blive godkendt i en anden medlemsstat.

Registrering

Der skal føres et elektronisk register over revisorer og revisionsvirksomheder.

Etik og tavshedspligt

Der skal indføres etiske regler om bl.a. det overordnede ansvar overfor offentligheden, integritet, objektivitet, kompetence og god skik. Udgangspunktet for reglerne vil være IFAC-godkendte (International Federation of Accountants) etiske regler. Herudover kan Kommissionen fastsætte nærmere bestemmelser om etik. Revisorer og revisionsvirksomheder skal omfattes af regler om fortrolighed og tavshedspligt. Bestemmelserne må dog ikke være til hinder for udveksling af relevante oplysninger mellem revisorer og kompetente myndigheder i andre medlemsstater.

Uafhængighed

Der indføres grundlæggende principper om revisors uafhængighed.

Revisionsstandarder og revisionspåtegning

Den lovpligtige revision skal udføres i overensstemmelse med godkendte internationale revisionsstandarder (ISA). Kommissionen godkender (efter Komitologi-proceduren) en ISA, hvis den opfylder nærmere fastsatte betingelser, herunder at den er internationalt anerkendt og tilfører regnskabet en høj grad af

troværdighed. I henhold til forslaget kan den enkelte medlemsstat kun i ganske få tilfælde kræve revisionshandlinger, udover hvad der følger af ISA. Det kan f.eks. være i forbindelse med revision af specifikke oplysninger i årsregnskabet, som er krævet i den nationale lovgivning. Formandsskabet har fremsat kompromisforslag, der bl.a. åbner op for delvis godkendelse af en ISA, ligesom medlemsstaterne under visse betingelser kan indføre regler, der erstatter en godkendt ISA.

Det præciseres, at koncernrevisor har det fulde ansvar for revisionen af koncernregnskabet, og dermed skal gennemgå og dokumentere det udførte revisionsarbejde i koncernvirksomheder, hvor denne ikke er revisor.

Kvalitets sikring

Der indføres regler om tvungen kvalitetskontrol af alle godkendte revisorer og revisionsvirksomheder.

Undersøgelse og sanktioner

For at harmonisere reglerne inden for EU indføres regler om undersøgelse og sanktionering. Sanktioneringen skal give mulighed for at godkendelsen fratages en revisor eller revisionsvirksomhed.

Offentligt tilsyn (public oversight) og samarbejde mellem medlemsstater

Der indføres et offentligt tilsyn, da et effektivt tilsyn anses for afgørende for tilliden til revisorfunktionen. Der indføres en række minimumsprincipper, men medlemsstaterne kan selv vælge det system, der vurderes mest hensigtsmæssigt. Samtidig indføres regler, der skal sikre et effektivt samarbejde mellem medlemsstaterne ved udførelsen af tilsynet.

Valg, afsættelse og kommunikation

Der indfører regler om valg og afsættelse/fratrædelse af revisorer, hvorefter revisor som udgangspunkt vælges af generalforsamlingen, men kan vælges på andre måder. Som udgangspunkt skal revisor fortsætte hele valgperioden, og hvis revisor træder tilbage eller afskediges, skal både selskabet og revisor begrunde dette overfor den ansvarlige myndighed.

Særlige regler i virksomheder af særlig offentlig interesse

Der indføres yderligere regler for revisorer i virksomheder af særlig offentlig interesse samt for virksomheder af særlig offentlig interesse. Disse virksomheder defineres som virksomheder, der har særlig offentlig interesse på grund deres aktivitet, størrelse eller antal ansatte, herunder især børsnoterede virksomheder, banker og andre finansielle institutter samt forsikringsvirksomheder.

Revisionsvirksomheden skal på sin hjemmeside offentliggøre en række oplysninger om virksomheden, herunder bl.a. juridisk struktur og ejerskab, deltagelse i netværk, virksomhedens interne kvalitetskontrollsystem, skatterådgivning og andre ikke-revisionsydelser.

Efter Kommissionens oprindelige forslag skal alle virksomheder af særlig offentlig interesse have en revisionskomité. Der er fastsat nærmere krav til medlemmerne og til dens opgaver. Bl.a. skal valg af revisor ske på grundlag af indstilling fra revisionskomitéen.

Kravene til revisors uafhængighed skærpes, hvorved revisor bl.a. hvert år skal drøfte sin uafhængighed med og skriftligt bekræfte sin uafhængighed overfor revisionskomitéen. Derudover indføres krav om tvungen rotation af revisorer, enten ved intern rotation eller ekstern rotation. Kvalitetskontrollen i revisionsvirksomhederne skal ske minimum hvert 3. år. og endeligt bestemmes, at det offentlige tilsyn for disse revisionsvirksomheder ikke må have deltagelse af praktiserende revisorer.

Formandsskabet har fremsat et kompromisforslag, hvorefter medlemsstaterne kan undtage visse virksomheder og deres revisorer fra de særlige bestemmelser, ligesom andre ændringer yderligere indskrænker antallet af virksomheder, der skal have en revisionskomité.

Internationale aspekter

Der indføres regler om godkendelse og registrering af revisorer fra lande uden for EU, samt regler om samarbejde med lande uden for EU, herunder hvornår og hvordan revisors arbejdsrapporter eller andre dokumenter kan videregives til kompetente myndigheder i disse lande.

Ændringer i 4. direktiv og 7. direktiv (regnskabsdirektiverne)

Selskaber skal i års- og koncernregnskabet specificere revisionshonoraret på lovpligtig revision samt andre erklæringer, skatterådgivning og andre ikke-revisions ydelser. Små selskaber kan fritages. Formandsskabet har fremsat et forslag, der lemper kravet for mellemstore virksomheder.

Gennemførelsesbestemmelser

I henhold til det fremsatte forslag skal det være implementeret i medlemsstaterne senest den 1. januar 2006.

Formandsskabets kompromisforslag foreslår, at forslaget skal være implementeret senest 24 mdr. efter ikrafttrædelsesdagen.

Europa-Parlamentets holdning

Forslaget har endnu ikke været drøftet i Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet vedtog 12. februar 2004 en resolution om virksomhedsledelse og overvågning af finansielle tjenester (Parmalat-sagen). Kommissionen anmodes bl.a. om at forberede en lovgivning, der tvinger virksomhederne til regelmæssigt at udskifte de revisionsfirmaer eller revisorer, som er ansvarlige for deres regnskaber, samt til at overveje et forbud mod, at revisorer leverer andre tjenesteydelser end revision til deres revisionskunder.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Efter Kommissionens opfattelse er forslagens regler nødvendige for at styrke og harmonisere den lovpligtige revision og for at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og med tredje lande og dermed styrke tilliden til den lovpligtige revision. Kommissionen finder derfor, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Regeringen skønner, at EU-regulering på området for lovpligtig revision, herunder de internationale aspekter, er nødvendig og hensigtsmæssig, og at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Gældende dansk ret

Lov om statsautoriserede og registrerede revisorer (LBR) trådte i kraft 1. september 2003.

Godkendelse, efteruddannelse og gensidig anerkendelse

LBR regulerer beskikkelse af statsautoriserede og registrerede revisor samt krav til revisionsvirksomheder. Loven begrænser udenlandske revisorer og revisionsvirksomheders deltagelse i ejerkredsen og ledelsen i danske revisionsvirksomhed. Der er ikke regler om efteruddannelse.

Registrering

Der skal føres et offentligt og elektronisk register over statsautoriserede og registrerede revisorer og revisionsvirksomheder. De gældende oplysningskrav er mindre omfattende end forslagets.

Etik og tavshedspligt

Ifølge LBR er revisor offentlighedens tillidsrepræsentant under udførelse af revisions- og erklæringsopgaver, og revisor skal udføre sine opgaver med den omhu, nøjagtighed og hurtighed, som deres beskaffenhed tillader, samt i overensstemmelse med god revisorskik. Loven henviser til straffelovens bestemmelser om

tavshedspligt.

Uafhængighed

LBR har implementeret Kommissionens henstilling om revisorerers uafhængighed.

Revisionsstandarder og revisionspåtegning

Revisorlovgivningen kræver ikke anvendelse af de internationale revisionsstandarder, som dog kan anvendes i den udstrækning, de ikke er i strid med lovgivningen. Der er ikke særlige krav til koncernrevisor, men da koncernregnskabet er en del af årsrapporten, som skal revideres og påtegnes af revisor, har denne ansvaret for hele koncernregnskabet.

Kvalitets sikring

Der er nedsat et Revisortilsyn, som forestår en lovpligtig kvalitetskontrol af alle statsautoriserede og registrerede revisorer. Tilsynet består af en formand, der er udpeget af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 4 repræsentanter for regnskabsbrugerne samt 2 statsautoriserede revisorer og 2 registrerede revisorer.

Undersøgelse og sanktioner

I henhold til LBR er der oprettet et disciplinærnævn for statsautoriserede og registrerede revisorer, der behandler klager over revisorer. Nævnet kan frakende en revisor retten til at udføre lovpligtig revision. Herudover er overtrædelse af loven bødesanktioneret. Der er ikke i lovgivningen foreskrevet særlige regler om undersøgelser af revisionsvirksomheder.

Offentligt tilsyn (public oversight) og samarbejde mellem medlemsstater

Det offentlige tilsyn varetages i Danmark af en række forskellige myndigheder, særligt Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, der administrerer revisorlovgivningen, nedsætter Revisortilsynet samt udnævner medlemmerne af Disciplinærnævnet. LBR indeholder ikke selvstændige bestemmelser om samarbejde med andre medlemsstater.

Valg, afsættelse og kommunikation

Valg og afsættelse af revisor er reguleret i selskabslovene, hvorefter dette er et generalforsamlingsanliggende. Revisor skal give meddelelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, hvis han fratræder inden udløbet af valgperioden. Efter LBR kan revisor til enhver tid fratræde og revisor har pligt til at oplyse grundene til fratrædelsen til en tiltrædende revisor. Der er ikke krav om, at der overfor Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal redegøres for årsagen til revisors afsættelse eller fratrædelse. Tiltrædende revisor har pligt til at rette henvendelse til aftrædende revisor, der har pligt til at oplyse om grundene til sin fratræden.

Der er i Danmark krav om, at revisor skal føre en revisionsprotokol om revisionens udførelse. I aktieselskaber skal revisionsprotokollen udarbejdes til bestyrelsen.

Særlige regler i virksomheder af særlig offentlig interesse

Implementeringen af henstillingerne om uafhængighed og kvalitetskontrol i LBR omfatter også særlige forhold vedrørende virksomheder af særlig offentlig interesse. LBR kræver ikke, at revisionsvirksomheder skal have en hjemmeside. Forslaget skærper endvidere kravene til rotation i forhold til den nuværende danske lovgivning. Efter formandsskabets kompromisforslag skal rotation dog først ske efter 7 år, hvilket er i overensstemmelse med de danske regler.

Forslaget kræver, at virksomheder af særlig offentlig interesse skal have en revisionskomité, hvilket ikke kræves efter dansk lovgivning.

Internationale aspekter

LBR giver mulighed for at godkende revisorer fra andre lande – også uden for EU. Godkendelsen sker på grundlag af en vurdering af, om pågældendes uddannelse kan ligestilles med den danske uddannelse. Herudover kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i særlige tilfælde tillade, at udenlandske revisorer varetager konkrete hverv.

Ændringer i 4. direktiv og 7. direktiv (regnskabsdirektiverne)

Efter årsregnskabslovens skal store virksomheder, børsnoterede virksomheder samt statslige aktieselskaber angive, hvor stor en del af honoraret til revisor, der vedrører andre ydelser end revision.

Høring

Forslaget har været sendt i høring hos medlemmerne af EU-specialudvalget for etablering og tjenesteydelser, og er blevet behandlet på et møde med specialudvalgets medlemmer.

Specialudvalget var overvejende positivt overfor forslaget, men fandt samtidig at der var behov for afklaring af forskellige forhold, ligesom forslaget også indeholdt visse knaster. Særligt Dansk Industri og Danmarks Rederiforening fandt, at der skulle arbejdes for, at kravet om revisionskomitéer kom ud af forslaget eller blev gjort valgfri.

Danmarks Rederiforening fandt endvidere, at der fra dansk side skulle arbejdes for, at kravet til intern rotation af revisorer blev fastsat til 7 år og ikke som foreslået 5 år. Danmarks Rederiforening fandt endvidere, at der var behov for at få afklaret, hvad der nærmere lå i begrebet ”uafhængigt medlem” i revisions-komitéer. Dansk Handel

& Service fandt det også problematisk, at forslaget stillede krav til intern rotation efter 5 år og kunne i øvrigt tilslutte sig Danmarks Rederiforenings bemærkninger vedrørende revisions-komitéer.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) fandt behov for en præcisering af specifikationen af revisionsvirksomhedernes omsætning. Foreningen stillede endvidere spørgsmål til, hvorvidt forslagets krav til efteruddannelse svarede til IFACs regler. FSR havde endelig spørgsmål til forståelsen af forslagets art. 41, herunder hvorvidt dette indebærer, at det er den enkelte revisor, der bliver omfattet af kvalitetskontrollen, eller om det er revisionsvirksomheden som sådan.

DI var bekymret over definitionen af virksomheder af interesse for offentligheden, herunder at bestemmelsen efter forslaget tilsyneladende er underlagt forslagets art. 48 om komitologi. DI ser gerne en positiv opremsning af de omfattede virksomheder eller i det mindste en form for præcisering. Foreningen af Registrerede Revisorer (FRR) fandt det vanskeligt at erstatte begrebet ”virksomhed af offentlig interesse”, da begrebet er udbredt og anvendt i flere sammenhænge.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Den nye revisorlov (LBR), som har implementeret Kommissionens henstilling om henholdsvis kvalitetskontrol og revisors uafhængighed, indeholder allerede en række af de bestemmelser, der er indeholdt i forslaget.

En vedtagelse af forslaget i den foreliggende form, vil imidlertid have lovgivningsmæssige konsekvenser i LBR og selskabslovene. Ændringerne omfatter bl.a. en liberalisering af ejer- og ledelsesbestemmelserne i danske revisionsvirksomheder, krav om anvendelse af de internationale revisionsstandarder, reglerne om revisors afsættelse og fratræden og ændring af reglerne om godkendelse af revisorer fra tredje lande. Ændringer vil også vedrøre virksomheder af særlig offentlig interesse, som skal have en revisionskomité, ligesom der skal fastsættes bestemmelser om dennes opgaver og ansvar. Endvidere skal det danske system med kvalitetskontrol vurderes for disse virksomheder.

For revisionsvirksomheder, der udfører lovpligtig revision i virksomheder af særlig offentlig interesse skal der indføres pligt til at have en hjemmeside. Herudover skal kravene til uafhængighed, kvalitetskontrol, og offentligt tilsyn skærpes for disse revisionsvirksomheder (og revisorer), hvilket bl.a. betyder, at det danske krav om rotation skal ændres fra 7 år til 5 år. Hvis formandskabets kompromisforslag vedtages, skal rotationsbestemmelsen dog ikke ændres.

Bestemmelserne om samarbejde mellem myndighederne i medlemsstater samt med

myndigheder uden for EU, herunder udveksling af oplysninger og revisors arbejdspapirer mv., kræver en nærmere undersøgelse af den danske lovgivning.

Årsregnskabslovens specificationskrav til honoraret til revisor skal udvides til også at omfatte mellemstore selskaber.

Det er ikke på nuværende tidspunkt afklaret, om det danske system for offentligt tilsyn kan fastholdes uændret, eller i hvilket omfang det eventuelt skal ændres. Forslaget kan afhængig heraf have begrænsede statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil indebære en harmonisering af den lovpligtige revision inden for EU og vil være et vigtigt element til at styrke tilliden til selskabernes års- og koncernregnskaber. Tilliden til selskabernes års- og koncernregnskaber er af afgørende betydning for selskaberne, herunder deres muligheder for at få tilført kapital på de internationale kapitalmarkeder og reducere deres kapitalomkostninger.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat er fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 19. april 2004.

**Dagsordenspunkt 4 c): Finansielle tjenesteydelser –
Finansiell regulering, tilsyn og stabilitet**

Baggrund og indhold

I. Lamfalussy proceduren

Lamfalussy proceduren er en udbygning af Traktatens almindelige beslutningsprocedure. Den er ikke beskrevet i en retsakt, men bygger på en række aftaler og erklæringer mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

Formålet med proceduren er:

- at skabe en hurtigere og smidigere beslutningsprocedure for reguleringen af den finansielle sektor, idet der kan arbejdes med de tekniske spørgsmål parallelt med behandlingen i Rådet og i EP,
- at der bliver større fokus på de overordnede principper i forslagene.
- at de politiske og de tekniske drøftelser som udgangspunkt sker i adskilte fora,
- at der er en større åbenhed i forhold til de finansielle brancher og brugere af finansielle tjenesteydelser,
- at der bliver tale om en mere ensartet gennemførelse i de enkelte lande af reglerne i de enkelte direktiver,
- at der opnås en større sammenhæng mellem reglerne i de enkelte dele af den finansielle sektor.

Udkastet til rådskonklusioner opfordrer til, at arbejdet med implementeringen af Lamfalussy proceduren fortsættes.

II. FSC – Udvalget for finansielle tjenesteydelser

Udkastet til rådskonklusioner lægger op til, at arbejdet i udvalget koncentrerer om

- håndteringen af finansielle kriser,
- fortsat udbygning af rammerne for EU's regeludstedelse og rammerne for tilsynsarbejdet,
- strategien for fortsat integration af de finansielle markeder.

III. Financial Stability Table

Udkastet til rådskonklusioner lægger op til, at

- arbejdet koncentrerer om emner om grænseoverskridende virksomhed og emner, der berører flere sektorer og at,
- der aflægges rapport til de halvårslige uformelle ECOFIN-møder.

Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet afgiver ikke udtalelse om rådskonklusioner.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er tale om rådskonklusioner, der har til formål at understøtte det videre arbejde for et bedre europæisk finansielt marked ved at effektivisere den ”europæiske beslutningsprocedure”. Regeringen mener, at konklusionerne er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Der er tale om rådskonklusioner, der ikke i sig selv berører gældende ret.

Høring

Der er ikke foretaget høring om rådskonklusionerne.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Der er ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser af fremlæggelsen af rådskonklusionerne.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Øget finansiel integration må formodes at give samfundsøkonomiske gevinster gennem mere velfungerende finansielle markeder i EU.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionerne har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 5 a): Bekæmpelse af terrorisme/hvidvaskning: EU's strategi

Baggrund

Siden terrorangrebene 11. september 2001 har EU's indsats i kampen mod terrorisme primært været baseret på Rådets (RIA) konklusioner af 20. september 2001 og den handlingsplan DER vedtog 21. september 2001 og den dertil knyttede køreplan, som løbende er blevet opdateret.

På mødet i DER den 17.-18. juni 2004 blev det besluttet, at der skulle udarbejdes en sammenhængende overordnet strategi for EU's indsats mod terrorisme. Herunder blev det vedtaget, at der skulle udarbejdes forslag til en sammenhængende overordnet strategi mhp. bekæmpelse af terrorfinansiering, som Rådet skal vedtage senest i december 2004.

Indhold

Der foreligger nu et forslag til strategi for forebyggelse og bekæmpelse af finansiering af terrorisme, hvori der gøres status over hidtidige tiltag samt fremsættes en række anbefalinger til, hvorledes bekæmpelsen af terrorfinansiering kan styrkes yderligere. EU har allerede foretaget omfattende tiltag rettet imod terrorfinansiering, både på eget initiativ såvel som led i implementeringen af FN-konventioner og -resolutioner samt henstillinger fra 'Financial Action Task Force' (FATF).

Identifikation og opløsning af de kanaler, hvorigennem terrorisme finansieres, er blandt nøgleelementerne i de overordnede tiltag mod bekæmpelse af terrorisme. Udover at gøre det lettere at følge de finansielle transaktioner, der mistænkes for at finansiere terrorisme, kan tiltag rettet mod terrorfinansiering ligeledes tilvejebringe værdifuld information om terroristerne og de netværk de opererer i. Dermed forbedres mulighederne for succesfuld efterforskning af terrorisme.

Som følge af stigende international fokus på terroristernes brug af banksektoren til kanalisering af finansielle midler til terrorbrug og heraf øget regulering, synes metoderne til finansiering af terrorisme at have ændret sig siden 11. september 2001. Efterretninger indikerer således, at der i mindre omfang end tidligere gøres brug af banksektoren, til fordel for blandt andet anvendelse af kuréer i stedet.

På baggrund af de vedvarende nye ufordringer indenfor bekæmpelse af terrorisme, og på trods af de fremskridt der allerede er opnået indenfor bekæmpelsen af terrorfinansiering, er det nødvendigt at indsatsen på området løbende revideres for at sikre, at den tager højde for nye tendenser i terrorfinansieringen. Forslaget

fremsætter på den baggrund følgende fem anbefalinger til, hvordan bekæmpelsen af terrorfinansiering kan styrkes:

1. Der er behov for tiltag, der bedre målretter indsatsen mod terrorfinansiering, baseret på en forbedret informationsdeling indenfor og mellem den statslige og den private sektor.
2. Mekanismer til at identificere terrorister og indefrysning af aktiver skal være under løbende vurdering med det formål at forbedre effektiviteten af mekanismerne.
3. Der skal udvikles redskaber, der forbedre eftersporingen af og gennemsigtigheden i kapitalbevægelser foretaget af terrorister, terrororganisationer og de, der finansierer terrorisme, særligt med hensyn til transaktioner gennem den uformelle banksektor og via non-profit organisationer.
4. Aktuelle tendenser i terrorfinansiering skal løbende analyseres, herunder forbindelsen til kriminel aktivitet med henblik på passende modforanstaltninger.
5. EU skal styrke den internationale dimension i kampen mod terrorfinansiering i tæt samarbejde med FN og andre internationale institutioner, særligt gennem forstærket dialog og øget teknisk assistance.

Derudover vurderes det, at der er behov for at overvåge effektiviteten af de eksisterende midler til bekæmpelse af finansiering af terrorisme. Desuden mangler nogle EU-lande at implementere de juridiske rammer for terrorbekæmpelse, der er truffet beslutning om i EU. Endvidere har flere medlemsstater endnu ikke ratificeret FN-Konventionen om at standse terrorfinansiering.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser. Implementering af de enkelte dele af handlingsplanen for EU's indsats mod terrorisme kan have statsfinansielle og/eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Bekæmpelse af terrorisme kan kun ske gennem et effektivt samarbejde på internationalt plan. Den foreslåede strategi skønner regeringen at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har tidligere modtaget aktuelt notat om EU's strategi for bekæmpelse af terrorisme, forud for rådsmødet RIA den 2.-3. december. Et aktuelt notat om bekæmpelse af finansiering af terrorisme blev oversendt til Folketingets

Europaudvalg forud for ECOFIN den 5. juli 2004.

Dagsordenspunkt 5 b): Direktiv om hvidvaskning af penge

Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 30. juni 2004 et forslag til direktiv om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge og terrorfinansiering (3. hvidvaskdirektiv).

Hjemmelsgrundlaget for direktivet er Traktatens artikel 47, stk. 2 og artikel 95. Direktivet skal vedtages med kvalificeret flertal efter fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, jf. Traktatens artikel 251.

Hvidvask og terrorfinansiering er et internationalt problem. For at sikre et effektivt system mod hvidvask og terrorfinansiering lægger direktivforslaget op til en samordning af bekæmpelsen på EU-plan og på internationalt plan.

Ved hvidvaskning af penge forstås konvertering, overførsel, erhvervelse, besiddelse eller anvendelse af formuegoder eller fortielse eller tilsløring af deres art, oprindelse, lokalisering, bevægelser og ejerforhold samt forsøg herpå eller medvirken hertil med viden eller formodning om, at formuegoderne stammer fra overtrædelse af straffeloven.

Den internationale organisation til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering FATF, med deltagelse af Danmark, har vedtaget en række anbefalinger: De 40 anbefalinger til bekæmpelse af hvidvask (og fra juni 2003 også terrorfinansiering) samt 8 særlige anbefalinger til bekæmpelse af terrorfinansiering.

Ved udarbejdelsen af både 1. og 2. hvidvaskdirektiv har det været målet, at direktiverne skulle harmonere med de internationale standarder på området, herunder særligt FATFs anbefalinger. Som følge af revideringen af FATFs 40 anbefalinger i juni 2003 besluttede Kommissionen at fremsætte et forslag til et 3. hvidvaskdirektiv. Revideringen af de 40 anbefalinger har navnlig betydet en mere detaljeret beskrivelse af ”kend din kunde”-princippet samt en udvidelse af disse anbefalinger til også at omfatte terrorfinansiering.

Forslaget til det 3. hvidvaskdirektiv indarbejder store dele af FATFs 40 reviderede anbefalinger, således at disse internationale standarder bliver ensartet gennemført i EU. For at skabe større klarhed er direktivforslaget udformet således, at der samtidig sker en sammenskrivning af forslaget og de to gældende hvidvaskdirektiver.

Ud over at videreføre de grundlæggende regler fra de to foregående hvidvaskdirektiver, behandler Kommissionens direktivforslag hovedsageligt følgende forhold:

- En udvidelse af direktivet til ikke kun at bekæmpe hvidvask af penge, men også terrorfinansiering.
- En udvidelse af direktivets anvendelsesområde til også at omfatte personer, der udbyder tjenesteydelser til en værdi af 15.000 EUR eller derover, forsikringsmæglere samt de såkaldte "trust and company service providers". Sidstnævnte omfatter blandt andet personer, der ejer aktier på andres vegne (nominee ordning), personer, der deltager i stiftelsen af eller som bestyrelsesmedlem i et selskab samt personer, der udbyder hjemsted eller adresse for selskaber, (kontorhoteller mv.)
- Anvendelsesområdet udvides endvidere, i overensstemmelse med FATFs anbefalinger, til at omfatte de virksomheder, der udøver aktiviteter på bilagslisten til Kreditinstitutdirektivet (2000/12/EF), uanset om der er tale om en hovedaktivitet. Dette er en udvidelse i forhold til tidligere, hvor direktivet kun omfattede virksomheder, der udøver en af aktiviteterne fra bilagslisten i Kreditinstitutdirektivet som hovedaktivitet. Ændringen betyder først og fremmest, at såfremt en virksomhed erhvervsmæssigt yder kredit uden at dette er en hovedaktivitet, vil virksomheden være omfattet af direktivet.
- Forbud mod anonyme konti samt en mere detaljeret regulering af kravene til kundekendskab, herunder særligt krav om kendskab til selskabers fysiske ejerkreds, "beneficial owners". Såfremt en fysisk person direkte eller indirekte ejer eller kontrollerer mere end 10 pct. af selskabskapitalen eller stemmerettighederne i et selskab, skal disse personer identificeres mv. inden der kan etableres et kundeforhold med selskabet.
- Endvidere stilles der krav til en øget opmærksomhed på – samt kendskab til – visse typer af kunderelationer, for eksempel kunder, bosiddende i udlandet som indtager højere offentlige embeder mv. – såkaldte "politically exposed persons".
- Med henblik på at lette byrden om krav til kundekendskab for de virksomheder, der er omfattet af direktivet, indeholder forslaget dog mulighed for, at de omfattede virksomheder, i et vist omfang og under særlige betingelser, kan basere deres kundekendskab på oplysninger fra andre, der har indhentet de i direktivforslaget krævede oplysninger. Det er dog op til det enkelte medlemsland at beslutte.
- Endvidere åbnes der mulighed for, at visse typer af virksomhed, herunder udstedelse af elektroniske penge, under et vist beløb, vil kunne undtages fra direktivets krav til kundekendskab.

- Et krav om at virksomheder, der er omfattet af direktivet, sørger for at deres datterselskaber eller filialer, beliggende udenfor EU, pålægges krav til kundekendskab og opbevaring af oplysninger herom i samme omfang som direktivforslaget.
- En understregning af, at medlemslandene skal sørge for, at de af direktivet omfattede virksomheder hurtigt skal kunne videregive samtlige krævede kundeoplysninger til brug for politiets efterforskning. Det fastslås endvidere, at politiet, om muligt, skal give en tilbagemelding om en sags udfald mv. til de virksomheder, der har underrettet politiet om en hvidvask- eller terrorfinansieringsmistanke.
- Der stilles krav til enten tilladelse til eller registrering af vekselkontorer, pengeoverførselsvirksomheder samt de såkaldte ”trust and company service providers”. Der stilles derudover krav om tilladelse til spillekasinoer. Derudover skal ledelsen og den fysiske ejerkreds i sådanne virksomheder undergives en ”fit and proper” vurdering.
- Endvidere skal det påses, at samtlige personer og virksomheder, der er omfattet af direktivet, overholder kravene i direktivet.
- Endeligt understreges det i direktivforslaget, at landene skal sikre sig, at ansatte i de af direktivet omfattede virksomheder, der underretter politiet om en mistænkelig transaktion, beskyttes bedst muligt mod trusler og lignende.

Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse vil først kunne forventes i slutningen af 2004 eller starten af 2005.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen tilkendegiver i direktivforslaget, at økonomisk kriminalitet, herunder hvidvask, samt terrorfinansiering kun kan bekæmpes effektivt på internationalt plan.

Regeringen er enig i, at bekæmpelsen af hvidvask og terrorfinansiering bedst opnås gennem indførelse af fælles regler på området – både på EU plan og internationalt plan. Regeringen skønner således, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Gældende dansk ret

Dansk lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, jf. lovbekendtgørelse nr. 129 af 23. februar 2004 (hvidvaskloven), 1. og 2. hvidvaskdirektiv er gennemført. På baggrund af FATFs 8 særlige anbefalinger om terrorfinansiering har den danske hvidvasklov, siden 2002, endvidere omfattet terrorfinansiering.

Den danske hvidvasklov har på nuværende tidspunkt ikke gennemført FATFs 40 anbefalinger i den reviderede udgave fra juni 2003.

Høring

I forbindelse med en høring af specialudvalgets medlemmer har Finanstilsynet modtaget svar fra Forsikring & Pension, Advokatrådet, Finansrådet og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Forsikring & Pension har særligt gjort opmærksom på, at direktivets krav om identifikation af et selskabs fysiske ejerkreds er udtryk for betydeligt skærpede legitimationsforanstaltninger i forhold til det nugældende direktiv. Forsikring & Pension foreslår på denne baggrund, at identificering af og indhentelse af dokumentation for et selskabs fysiske ejerkreds overlades til en central offentlig myndighed. Dette vil således lette byrden for de af direktivet omfattede virksomheder samt deres kunder.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer anfører, at forslaget vil medføre, at revisorer bliver pålagt nye undersøgelsespligter, og at dette vil være omkostningskrævende for revisorer og dermed for kunderne. Foreningen støtter endvidere, at definitionen af "beneficial owner" bliver så tæt på FATF's definition som muligt.

Finansrådet gør opmærksom på, at definitionen af alvorlige forbrydelser i direktivet, som bygger på definitionen i Joint Action 98/733/JHA, kan give problemer i Danmark, idet det kan medføre, at uforholdsmæssigt mange lovovertrædelser skal indberettes, idet strafferammerne er bredt formuleret i den danske lovgivning. Finansrådet tager afstand fra en så vidtgående anmeldelsespligt.

Med hensyn til "beneficial owners" foretrækker Finansrådet en grænse højere end 10 pct. Definitionen af "political exposed persons" skal være præcis, således at bestemmelsen er operationel i filialledet.

Advokatrådet anfører også betænkeligheder ved definitionen af alvorlige forbrydelser og har endvidere anført en del detailbemærkninger, særligt om afgrænsningen af advokaters forpligtelser til at foretage indberetninger.

Finansforbundet har endvidere understreget vigtigheden af direktivforslagets bestemmelse om tilstrækkelig beskyttelse af ansatte, der underretter politiet om en mistænkelig transaktion.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget til 3. hvidvaskdirektiv vil kræve en ændring af den danske hvidvasklov. Endvidere kan forslaget få betydning for udformningen af anden lovgivning, herunder særligt i selskabslovgivningen.

Den danske hvidvasklov omfatter navnlig ikke så detaljerede regler til kundekendskab som foreslået i direktivet. Dette drejer sig særligt om kravene til kendskab til virksomhedens kunder, f.eks. et selskabs fysiske ejerkreds ("beneficial owners") samt krav om øget opmærksomhed overfor kunder, der indtager højere offentlige embeder m.v. ("politically exposed persons").

Derudover er de såkaldte "trust and company service providers" ikke omfattet af lovens anvendelsesområde. Krav om registrering af "trust and company service providers" samt vekselkontoer skal ligeledes gennemføres i loven.

Endelig er det nødvendigt at indføre regler om, at det skal påses af de relevante myndigheder, at samtlige personer og virksomheder, som er omfattet af lovens anvendelsesområde, overholder kravene i loven.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Direktivforslaget vil betyde væsentlige ændringer i de nugældende regler for de virksomheder og personer, som er eller vil blive omfattet af direktivet. Både virksomheder og offentlige myndigheder vil blive pålagt omkostninger i forbindelse med indførelse af de forøgede registrerings- og tilsynsopgaver samt det øgede krav til kundekendskab.

De væsentlige ændringer vil særligt berøre kravene til kundekendskab samt det forhold, at virksomheder og personer, der ikke på nuværende tidspunkt er underlagt et tilsyn med overholdelsen af hvidvaskreguleringen, vil blive underlagt et sådant tilsyn.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt faktisk grundnotat den 20. juli 2004, alm. Del bilag 1113.

**Dagsordenspunkt 10: Bedre regulering –
Opfølgning på fælles initiativ om reform af
regulering**

Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon i marts 2000 pålagde Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne at udarbejde en fælles EU-strategi for bedre regulering. Strategien skal ses i sammenhæng med Lissabon-strategien, hvis formål er at øge vækst og beskæftigelse i EU.

Kommissionen offentliggjorde i juni 2002 en samlet pakke om bedre regulering, som blev fremlagt på DER Sevilla i juni 2002.

I januar 2004 fremlagde det nuværende samt det foregående og de to kommende EU-formandskabslande et ”fælles initiativpapir om reform af reguleringen”. Papiret vedrører bl.a. regelforenkling, konsekvensvurdering og måling af de administrative byrder. Indholdet beskrives nærmere nedenfor.

På DER den 25.-26. marts 2004 blev følgende konkluderet vedr. udvikling af en metode til måling af de administrative byrder:

En bedre lovgivning både på europæisk og på nationalt plan vil fremme konkurrenceevnen og produktiviteten. Det Europæiske Råd hilser med tilfredshed det initiativ, de fire formandskaber for nylig har taget med henblik på bedre lovgivning, og opfordrer Rådet til at arbejde videre med et program med tiltag, der kan fremme initiativet i det kommende år. Det udtrykker tilfredshed med Kommissionens tilsagn om, i samarbejde med Rådet og Europa-parlamentet inden for rammerne af den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning, yderligere at udbygge den integrerede konsekvensanalyseproces med særlig vægt på forbedring af konkurrenceevnedimensionen, og om sammen med Rådet at udvikle en metode til måling af de administrative byrder, der hviler på virksomhederne. Det Europæiske Råd [...] agter at vende tilbage til spørgsmålet om bedre lovgivning på Det Europæiske Råds møde i november 2004.

I maj 2004 indkaldte det daværende og det nuværende formandskab (Irland og Nederlandene) i Konkurrenceevnerådets forslag til regelforenkling af eksisterende EU-regulering fra de øvrige medlemsstater. Danmark svarede i august 2004 positivt på indkaldelsen og afgav i den forbindelse en liste med 13 initiativer til EU-forenkling, herunder bl.a. på statistikområdet.

I Konkurrenceevnerådets konklusioner fra møde den 25.-26. november bliver der udpeget 15 konkrete områder, som Rådet opfordrer Kommissionen til at inkludere i sit regelforenklingsprogram. Områderne er udvalgt på baggrund af 330 forslag, som formandskabet modtog fra de øvrige medlemsstater i august-september 2004.

På mødet i ECOFIN den 21. oktober 2004 blev der vedtaget konklusioner vedrørende en metode til måling af de administrative byrder på EU-niveau. Der blev udtrykt støtte til en metode, der minder om, men som ikke nødvendigvis er identisk med, Standard Cost Modellen (den danske AMVAB-metode). På mødet opfordrede man Kommissionen til at iværksætte en række pilotmålinger med henblik på at afprøve og tilpasse metoden, så den endelige metode kan vedtages snarest muligt i 2005. Endelig opfordrede man Kommissionen og medlemsstaterne til at overveje kvantitative reduktionsmål for de administrative byrder for virksomhederne på udvalgte reguleringsområder.

På DER den 4.-5. november 2004 blev bedre regulering atter drøftet, og det fremgår af konklusionerne, at DER noterede sig, at der var sket gode fremskridt med hensyn til udvikling af en fælles metode til måling af de administrative byrder og adaptationen af arbejdsmetoder i forbindelse med regelforenklingsprogrammet i henhold til den interinstitutionelle aftale om bedre regulering. DER hilste rådskonklusionerne fra ECOFIN den 21. oktober velkommen og noterede sig især støtten til udviklingen af en fælles metode til at måle de administrative byrder, Kommissionens intention om at præsentere en meddelelse herom samt iværksættelsen af samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne om pilotprojekter med henblik på en nærmere fastlæggelse af metoden snarest muligt i 2005. DER opfordrede Kommissionen til at implementere metoden i retningslinierne for konsekvensvurderinger og arbejdsmetoderne for regelforenklingsprogrammet, når pilotprojekterne var gennemført.

Endvidere hilste DER Kommissionens og Rådets arbejde med prioritering af regelforenklingsområder under hensyntagen til *acquis*'et velkommen. Kommissionen inviteredes til at inkludere prioriteterne i sit rullende regelforenklingsprogram.

Bedre regulering er på dagsordenen for ECOFIN's møde den 7. december 2004. Det forventes, at formandskabet vil gøre status over de opnåede resultater, og at der eventuelt vil være en drøftelse af det videre arbejde med bedre regulering under de kommende formandskaber. Det fælles initiativpapir om reform af reguleringen vil kunne danne baggrund for denne diskussion (jf. nedenfor).

Det fælles initiativpapir om reform af reguleringen

'Det fælles initiativpapir om reform af reguleringen' er et fælles oplæg fra det nuværende, det tidligere og de to kommende EU-formandskaber (Irland, Nederlandene, Luxembourg og Storbritannien), med henblik på at iværksætte en prioriteret og langsigtet indsats om bedre regulering i EU. Papiret indeholder initiativer, som bl.a. retter sig mod overvågning af fremskridt, regelforenklingsprogrammet og konsekvensvurderinger. Initiativpapiret bygger i stor udstrækning videre på

anbefalinger og aktioner, som indgik i Kommissionens Handlingsplan for Bedre Regulering og Mandelkern-gruppens rapport (2001).

Tidligere Kommissionsformand Romano Prodi har den 8 marts 2004 afgivet detaljerede kommentarer til de fire ministre omkring det fælles initiativpapir (D2004 94-2114). Generelt udtrykker Kommissionen en overordnet opbakning til det fælles initiativpapir.

I det følgende omtales de væsentligste forslag i det fælles initiativpapir.

De fire formandskaber lægger op til, at både Konkurrenceevnerådet og ECOFIN gennemgår fremskridt i forbedringerne af reguleringen som et led i forberedelserne til forårstopmøderne. De opfordrer Kommissionen til at foreslå indikatorer, som kan måle fremskridtene i reguleringens kvalitet og forbedring på både Europæisk og medlemsstatsniveau i henhold til den åbne koordinations metode. Der lægges op til, at indikatorerne drøftes med Konkurrenceevnerådet og ECOFIN.

Formandskabslandene opfordrer den nye Kommission til at udnævne en vicepræsident med eksplicit ansvar for økonomisk reform, som et led i at styrke fremskridt inden for området.

Initiativpapiret opfordrer institutionerne – Rådet, Europa-parlamentet og Kommissionen – til, at den interinstitutionelle aftale om bedre regulering (IIA) gennemføres effektivt, herunder at Rådet og Europa-parlamentet justerer deres arbejdsmetoder ved fx at etablere ad hoc strukturer i forbindelse med forenkling af lovgivningen.

De fire formandskaber understreger, at styrkelse af kapaciteten til at gennemføre og evaluere vurderingerne, kan forbedre kvaliteten af konsekvensvurderinger. Endelig fremføres det, at en stærk central koordinerende funktion giver de bedste muligheder for, at konsekvensvurderingerne får den ønskede virkning i beslutningsprocessen.

I forbindelse med Kommissionens årlige udvælgelse af forslag, som skal gennemgå en udvidet konsekvensvurdering, foreslår de fire formandskaber, at udvælgelsen aftales med Rådet. Det foreslås, at der foretages en formel kvalitetskontrol af de udvidede konsekvensvurderinger, inden Kommissionen offentliggør forslaget.

Konsekvensvurderinger bør endvidere danne grundlag for en 'konkurrenceevnetest' af alle forslag gennem Konkurrenceevnerådet. Det nærmere indhold i en sådan test er ikke specificeret.

De fire formandskaber foreslår endvidere, at institutionerne – Rådet, Kommissionen og Europa-parlamentet – gør mere brug af outcome-orienterede reguleringsformer, såsom den ny metode og princippet om gensidig anerkendelse.

Det anbefales endvidere, at Kommissionen udvider brugen af revisionsklausuler til en væsentlig del af al ny EU-lovgivning. Formandskabslandene foreslår endvidere, i forlængelse af konklusionerne fra forårstopmødet 2003, at der så vidt muligt anvendes alternativer til regulering.

De fire formandskaber opfordrer til, at Rådet og Kommissionen udarbejder en tidsplan for en målrettet regelforenklingsproces i 2004-2005, som også vedrører de miljømæssige og sociale områder. Der lægges op til, at fokus rettes mod de områder, som har størst betydning i forhold til virksomhedernes byrder og konkurrenceevnen. Det er formandskabernes overbevisning, at det nuværende regelforenklingsprogram vil have en positiv betydning, men at fordelene bør maksimeres, herunder ved at fokusere på de administrative omkostninger og effekten af regulering på konkurrenceevnen.

Med henblik på at forbedre reguleringens kvalitet i medlemsstaterne, foreslår de fire formandskaber endelig, at medlemsstaterne iværksætter nationale initiativer til at forbedre reguleringen baseret på udveksling af bedste praksis, herunder konsekvensvurderingssystemer ved ny lovgivning og regelforenklingsprogrammer.

Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det fælles initiativpapir forventes ikke at få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er hensigten at forbedre de lovgivningsmæssige rammevilkår i EU med henblik på at fremme vækst og beskæftigelse i Europa. En reduktion af de administrative byrder, som pålægges virksomhederne via EU-regulering vil medføre positive afledte og strukturelle samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Regeringen finder, at sagen er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Gældende dansk ret

Der er ingen påvirkning af gældende dansk ret.

Høring

Det fælles initiativ-papir har været sendt i høring i følgegruppen for bedre regulering den 2. april 2004.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedr. bedre lovgivning har tidligere været forelagt forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 12. marts 2001 til orientering, forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 26. november 2001 til orientering, forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 21. maj 2002 til orientering, forud for rådsmøde (Generelle anliggender) den 17. juni 2002 til orientering, forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 30. september 2002 til orientering, forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 14.-15. november 2002 til orientering, forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 3. marts 2003 til orientering, forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 17. - 18. maj 2004 til orientering og forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) d. 24. september 2004 til orientering, forud for rådsmødet (ECOFIN) d. 21. oktober 2004 til orientering og forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) d. 25 – 26. november 2004 til orientering. Folketingets Europaudvalg modtog tre grundnotater om Kommissionens meddelelser (bedre regulerings-pakken) den 8. august 2002.